

NGAAHI TOKONI FAKALAO

Seintā 'a e totonu 'a e kakai hiki fo'ou mai he sosaieti tokoni fakalao 'o Hauai'i Tokoni fakalao, tokoni fakakomiuniti, komiuniti ako 'anga ki he kakai hiki fonua mai hange ko e kakai:

Fakamamahi 'i api pea mo e fakamamahi fakasekisuale:
Fakahaofi 'a e kakai 'oku fakamamahi'i 'o kamata mei he malu, mo'ui lelei, fakai'i 'i he mo'ui mo e tu'unga 'i he fefolau'aki.

Fe'aveaki 'o e kakai ta'e fakalao:
Tokoni'i 'aki nautolu 'oku fakalao ke nofo 'i Amelika pea pule'i lelei mo e tokoni mei he ngaahi kautaha kehekehe ke ma'u meatokoni, fakamo'uilelei, mo e mo'ui faka'atamai.

Taha kuo mo'utāmakia 'i he hia ha taha kehe: Tokoni 'a e kau mo'ui mo'utāmakia ke nau ngaue fakataha mo e lao (visa "U" tohi kole), ke malu'i fakalao fakaimikuleisini, pea ma'u 'a e ngaue, pea ma'u 'a e pepa nofofonua.

Va'a malu'i tokoni 'a e fanau: Ke tokoni'i 'a e fanau 'oku fakamamahi'i mo e li'ekina (fanau palopalema'ia) ke ma'u 'a e pepa nofofonua .

Ko e pepa fakahinohino ki ha tokoni:

-----CUT HERE-----

I speak limited English. I need competent language assistance in

TONGAN

(Write in language)

to have full and effective access to your programs and publicly funded agencies.

Koe poloseki ngaue poupuu **Fika 2010-WL-AX-0048**, ko e fakalangilangi mei he Ofisi 'o Fakamamahi'i 'a e Kakai Fefine, pea mo e Potungāue Lao 'o Amelika. Ko e ngaahi fakakaukau, kumi, fakamā'opo'opo pea mo e ngaahi fakakaukau 'o e tohi ni ko e fakakaukau 'o e kau fatufakamatala ka 'oku 'ikai fu'u fiema'u mei he ngaahi vakai 'o e Potungāue Lao mo e Ofisi ki he tokoni'i 'a e Fakamamahi'i 'a e Kakai Fefine.

Senitā ki he totonu 'a e kakai hiki fo'ou mai 'i he sosaieti tokoni fakalao 'o Hauai'i

**Ngaahi tokoni kihe kakai 'oku 'ikai ke nau lea fakapalangi:
Ki he kakai 'oku fakamamahi'i, fakamamahi fakasekisuale, muimui'i ke fai ha kovi, fakamālohi'i he taimi faikaume'a**

**Ki ha ngaahi fakamatala:
Ta mai ki he telefoni:
(808) 536-8826
(808)-536-4302 (Fika Telefoni Tefito)**

**Ngaahi fika ki he ngaahi motu:
(800) 499-4302
Uepisiti: www.legalaidhawaii.org**

TONGAN

‘Oku ke toe lea ‘i ha lea kehe ‘o ikai koe lea fakapālangi’?

‘Oku fakangatangata pe ‘a e mahino kiate koe ‘a e lea fakapālangi’?

‘Oku fakangatangata ‘a e mahino kiate koe ‘a e lea fakapālangi’, ‘i he lautohi, tohi, pea mo e lea?

‘Oku mahino lelei kiate koe ‘a e lea fakapālangi’ ‘i he tūkunga kotoa pee’?

‘Oku ke fiema’u ha fakatonu lea ki he lea fakapālangi’?

‘Oku ke fiema’u ha tokoni fakapālangi’ (LEP)?

Kapau te ke tali ‘io ki he ngaahi fehu’i ko’ ena te ke lava ‘o ma’u ‘a e ngaahi tokoni ta’e totongi.

Ko kimoutolu na’e hao mei he ngaahi faingata’a ni, pea ‘oku ikai fu’u loko mahino ‘a e lea fakapalangi (LEP), ‘oku mou ma’u ‘a e mafai pe koe totonu ki he ha taha fakatonu lea mei he:

- 1) Kau Ofisi Polisi
- 2) Kau Loea
- 3) Ngaahi Falemahaki
- 4) Nofo’anga ‘a e kakai tukuhausia mo e ngaahi tokonikehe.
- 5) Ngaahi tokoni ki he kakai Fakamamahi’i fakasekisuale.
- 6) Ngaahi kautaha ‘oku nau tokoni fakalao ki he kakai masiva.
- 7) Ngaahi Fakamaau’anga
- 8) Ngaahi tokoni Fakapule’anga hange ko e Potungāue ‘o e ngaahi Tokoni (tokoni fakapule’anga) pea moe Potungāue o’e Mo’ui (tokoni fakamo’ui)

NGAAHI LEA KE FAKAFAINGAMALIE:
‘Ilo ho ngaahi totonu hange ha toko taha LEP

‘Oku ke ma’u ‘a e totonu ke ma’u ‘a e ngaahi faingamalie mei he ngaahi polokalama tokoni mo e ngaahi ngaue ‘ofa ‘o e Pule’anga Fetulolo pe ko e Pule’anga Siteiti pe ko e ngaahi kau taha ke ma’u ha pa’anga mei he Pule’anga neongo ‘oku ‘ikai ke te lava ‘o fetu’utaki, laukonga, tohi, pe mahino kiate ko e ‘a e lea fakapalangi’.

Ka ‘oku faingata’a ki’ate koe ‘a e lea fakapalangi, te ke malu ‘i he pule’anga ‘i he ngaahi tokoni ta’e totongi hange ko e fakatonulea.

Kapau ‘oku ke fiema’u tokoni mei he Fetulolo/Siteiti pe ko ha ngaahi kautaha oku fakafou ha pa’anga mei he pule’anga pea kapau ko (LEP) koe e lea:

- ❖ Kole pe ma’u ha toko taha fakatonu lea ‘o ‘ikai totongi kiate koe. Ko e ngaahi va’a ‘o e pule’anga pea mo e ngaahi kautaha tokoni ki he pule’anga te nau ‘omai ha taha ‘e poto he fakatonu lea ke tokoni’i koe ‘i he taimi ‘o e fehā’aki pe ‘i he fetu’utaki he telefoni ‘o kapau ‘oku uHINGA.
- ❖ Kole pe ma’u ha ngaahi pepa tokoni ke liliu lea ‘o ta’e totongi kiate koe. Ko e Pule’anga Fetulolo pea moe Pule’anga Siteiti pea mo e ngaahi kautaha ‘o e Pule’anga te nau tokoni’i koe ‘aki ‘a e ngaahi tohi fakatonu lea kehekehe hangē ko e tohi kole, tohi fakatokanga, tohi lāunga, pea mo e ngaahi tohi tokoni kehekehe ‘i ha lea kehe ‘o ‘ikai ko e lea fakapalangi. Ko e ‘u tohi ‘oku ma’u ‘a e ngaahi lea ‘oku ngaue lahi aki.